

شهر امانتی محمدی

استان بون

سنهك آهونه سی
100 غروش
%
پوسته اجرتی
10 غروشدر

نسخه سی
10 غروش
%
پوسته اجرتی
40 یاره در

شهر امانتی محمدی

شهر امانتی طرفنده آید به نشر اولنور

صافی : 50

تشرین اول 1928

سنه : 5

بلدیہ تشکیلی قاریسندہ

لرومسر

ایکی مؤسسہ

یکی اداره عمومی ولایات و بلدیہ قانونرینک شورای دولته تدقیق اکیل ایدیلهرك مجلسك كشدنده قانونی تصدیق ایديك اوزره تودیع اولنه یی مستعیدر . اليوم صری الاجرا اولان بلدیہ قانونری یاریم عصرای برفنده مالكدنر . اداره عمومی ولایات قانونی ایسه ۱۷ سنهك اولقله برار هنوز موقت ماهیتی محافظه ائگكد در . حكومت جمهوریه اداره و بلدی تشکیلاتره یی وعصری بر شكل و برك ايسه نیلیدی معلومدر . بویك شكلار ثابت اولنوركن پوكون آرتق تاریخه قاریشمش اولسی لازم كن اوقاف ایله مماثل مدنی ملكلرك ایتلادن باشقه سنده نظیری كورولمن و اخیراً اورا به ده بوس بوتون شكل آخره تحویل ایش اولان اداره خصوصیهك موقعی صورت قطبیده تعیین ضرورتی قارشوسندور . بوباده وارد خاطر اولان بعض جهنری مجموعه مرله نشر ائك ايسه شك و نتیج اوله رقده استانبولده ولایت و امانت مسأله سنهك اس ایدنه بكنر .

— ۱ —

اوقاف

اك صلاحیتدار لسانلر وقفی ؟ « برمالی ملكیتدن حیقاروب منافعی شرائط خصوصه اوزره مؤبدأ برجهت خیره تخصیص ایدرك صاقلامق » طرزنده تعریف ایدیورل و بونی « تعاون مشترکی ایفایه خادم بر مؤسسہ » شكلنده كوستریورل . حال بوكه زده اوقافك درعهده ایش اولدی ایشلردن یوزده طقسانی مدنی ملكتلرده و باخاضه معاصر ملتارده بلدیلهرك وظیفه و صلاحیتلری جمله سندنر . كچه بزده یتیم كسور سنه دن بری غرب ملكتلتیری تقلیداً بلدیله شكل ایش ايسه ده اوقاف اداره سنك 1252 ده تأسس ایدرك بلدییه بكرمی سنه تقدم ایش

اك صلاحیتدار لسانلر وقفی ؟ « برمالی ملكیتدن حیقاروب منافعی شرائط خصوصه اوزره مؤبدأ برجهت خیره تخصیص ایدرك صاقلامق » طرزنده تعریف ایدیورل و بونی « تعاون مشترکی ایفایه خادم بر مؤسسہ » شكلنده كوستریورل . حال بوكه زده اوقافك درعهده

اولسی وایلك احداثده بلدییه بوتون حقوق وصلاحیتك ترك ایدلمهش بولمسی بری اوقاف دیگرى بلدییه اولق اوزره بر ایكلك احداثه سبیت ویرمشد .

ذاتاً تنظیمات دورى ایكلك ، حتی اوچلك احداثیه تمایز واسکی ایله یکنی برآزاده بولوندرمقله معروف برطرز اداره در . تنظیمات رجالی تجدد آدیملرینی دائماً چکینهرك وسندهلهرک آتمش واوندن دولانی هیچ برزمان بریکلك پاپه مامشلردر . مثلاً اوزمانه قدر مکتب وظیفه‌سی کورهن قرون وسطی مؤسساتدن مدرسه‌لری اصلاح ایدوب عصری برمکتب حاله قلب ایتك المعقول بریول ایکن مدرسه‌ی اولدیق کي براقوب یانی باشنه مکتبی آچق وحتت عمومیه ایله علاقه دار اولق اوزره برطیه نظارتی احداث ایدلمش ایکن برده یالکیز امراض ساریه ومستولیه ایله مشغول قاراتینا اداره‌سی بولندرمق ایکیلكه وهرملت توحید تدریسات اصولی قبول وتطبیق ایتش اولدیق حالده بزده عکسی اولارق مدرسه‌لرك نظارتی (درس وکیلی) نامیه برصوفتیه ، ملکیه مکتبلرینك اداره‌سی (معارف ناظری) تسمیه ایدیلن برملکیه مأموریه ومکاتب عسکرینك تدریسات واداره خصوصلرینده (درس ناظری) عنوانیه برعسکره ویرمك اوچلكه دلالت ایدن غرائب اجرا آتنددر . مثاللری ده ازیاده جوغالتمه موضوعمز مساعد اولمديغندن بوراده ایکیلكلردن بلدییه تعلق کورولن یالکیز اوقاقدن بحث ایده جکیز .

شیمدی یته بلدییه و اوقاف موضوعنه عودت ایدرسك کورورزک : هرمدنی مملکتده شهره صوکتیرمك ، چشمه‌لر ، سیلبار یا مق ؛ خسته‌لری تداوی ایچون بیمارخانه‌لر دارالشفا (بوکونکی معناسیله خسته‌خانه‌لر) آچق ؛ فقرانی دویورمق ایچون عمارتلر (بوکونکی اسمیه آشفخانه‌لر) کشاد ایتك ، شهره کلن غریب‌لری ومسافرلری اعاشه وابانه ایچون تابخانه‌لر ، (دارالعبزله‌لر) یوجیلر و تاجرلر ایچون کاروانسرایلر وخانلر (اوتلر) انشا ایتك ؛ اولولرك دفنی ایچون حفظ الصحه یه اویغون یرلر

تخصیص ایتك ؛ شهر خلقك اقومسی واستفاده‌سی ایچون مکتبلر ، کتبخانه‌لر وموزه‌لر تأسیس ایتك ؛ دهالیلری کیدیلهرك منحصرأ بلدییه ایشی لولان یوللر وكوپرلر موضوع بحث ایدلمه‌سیله خلقك بالاجتماع عبادت ایتلری ایچون عبادتخانه‌لر بنا ایتك . . الخ کي مدنی واجتماعی وظیفه‌لر كاملاً بلدییه‌عائد اولدیق حالده بزده بووظیفه‌لر اون ایکنجی عصره قدر حکومت ایله مختلف شخصلر و اداره‌لر طرفندن درعهده وایفا اولمش وتنظیمات دورنده و 1252 تاریخنده ایسه حبسنی جامع وكافه‌سنة شامل اولق اوزره بر اوقاف نظارتی احداث اولغشدر . موجود اوقاقلک یوزده آلتشی حکومت حسابنه حکمدارلر ورجال حکومت طرفندن ویوزده قرقیده خلقدن بعض خیرصاحب‌لری جانبندن یاپدیریلوب بونلرك ادامه‌سی ایچون واردات ، عقار ومسکنلر تخصیص واداره‌سی ایچون ناظرلر ومتولیلر نصب ومخصص وارداتك تحصیلی ایچونده جابیلر تعیین اولنه‌کلش ومحضاً 1252 تاریخندن صوکره بوراده توضیحه لزوم کورمدیکم دیگر برچوق سیبیلر دولایسیله یوزلرجه ناظر ویبکیرجه متولی وجابی طرفندن متفرقاً اداره ایدلمکده اولان اوقاف مبانی ومؤسسائی خصوصیتدن عمومیه انقلاب ایدرهرك وبرخلق وجاعت ایشی اولمقندن چیقاریلهرق (اوقاف‌هایون نظارتی) نامی آلتنده برحکومت مؤسسه‌سنة تحویل ایدلمشدر .

شو ایضاحاته کوره تورکیده وقف ؛ بریسی حکمدارلر ، والیر ، بیمار وزعامت صاحبی بکار بکیلر ودیگری خیر وحسنات یا مق ایسته‌ین افرادملت طرفندن ایکی صورته تأسیس واتشکیل اولغشدر .

دكل تنظیمات حتی اعلان مشروطیته قدر تورکیده مالیه خزینة‌سی حکمدارک و اوکا تبعأ رجال دولتك مال‌موروثی دیمك اولدیغندن ملتک ویردیکی ویرکی ایله بونلرك وجوده کتیرمش اولدقلری مؤسسات ومبانی وقف دكل ؛ عصریمزده حکومت ، بلدییه و اداره خصوصیه‌لرك یا پیش ویا بمقده اولدقلری مبانی وآثاردن باشقه برشی دكلدر . بونلردن ماعدا افرادملت طرفندن

قورنارمق ، ہمده اکبر اولادینی متولی ویا ناظر نامیلہ بونلرک اداره سہ تعیین ایدہرک بعدالوفات دخی اولادینک اعاشہ سی تأمین ایتک کی مطالعہ لر اوقاف خصوصہ لرک اوصاف نمیزہ سندن در .

شو افادہ لر دن اوقافک اساسہ معارض اولدینمز ظن ایدلہ ملیدر . بیچون میلیونر صرفیلہ بر سلیمانہ جامی یا مشلر ؟ نهدن میلیونر لرجہ مصرف اختیاریلہ استاسولہ 25 کیلو متره اوزاقدن صولر کتیر مشلر ؟ نهدن دولایی آدیم باشنہ برچشمہ ، برجامع ، بر مدرسہ بنا ایتشاردر ؟ دہ اسلافی ، خیر صاحب لری تخطلہ ایتک عقمزدن کچمز . بو خدمت لریلہ اوقاف جوق مشکور ، جوق خیرکار ونامیلہ ملی بر مؤسسہ در . تورکیہ شہر و قصبہ لر نذہ آتی عصرلق عثمانی سلطنتدن ودها اولکی ساجوق حکومتدن قالان یکانہ آثار عمران (وقف) نامی آلتندہ کی مبانی و مؤسساتدر . بونلرده اولماز سہ تورکک ماضی سہ ، مدیتہ و بالخاصہ معماری سہ دلالت ایدہرک هیچ بر اثری اخلافہ و جهان مدیتہ کو سترہ میہ جکدک . بناء علیہ تنقید و اعتراض و ففک اساسہ دکل بو کونکی شکلہ و طرز استفاده وادارہ سندن در . بونقطہ یی بر آز دها توضیح ایچون دیر زک :

۱ ؛ خلق بلدیہ دن عصری و صحنی بر قبرستان ایستہ دیکی زمان اسکی قبرستانلرک بولندینی یلر حفظ الصحنہ مساعد ایسہ اصلاح ایتک صورتیلہ قوللائمق ، دکلہ لر و محلہ آرہ سندن قالمش ایسہ لر بونلری صاہر ق ہم شہری خرابیدن و سفیل منظرہ لر دن قورنارمق ہمده بدلاریلہ یکی و عصری قبرستان تأسیس ایتک ؛

ب ؛ خلقک تحتی محافظہ ایچون خستہ خانہ لر ، فقراسی اسکان و ابایہ ایچون دارال معجزہ لر یا بلغہ لزوم کورویبور ایسہ اولجہ بومقصدلہ خلق ایچون حکومت ویا خیر صاحب لری طرفدن یاپیلمش اولان نمائی مؤسساتدن ازجلہ بیمار خانہ لر دن ، دارالشفالردن و تابخانہ لر دن استفاده ایتک ، بونلرک یری و طرز انشاسی بو کونکی احتیاجہ و طبک ، فنک تعریفانہ توافقی ایتبور ایسہ ہدیلہ ویا

برحس دینیہ تبعاً وجودہ کتیراش و مقدار و انواعی افتخارہ سز و جداً حیرت بخش بر یگون تشکیل ایتش اولان آثار و مؤسساتہ کلنجہ : ینہ تنظیمات دورینہ کلنجہ یہ قدر تورکیہ دہ تجارت پک محدود و آتیق معدود کیسہ لرہ منحصر و عاداتا هیچ مثابہ سندن اولدیندن ثروت ؛ یا حرب نتیجہ سندن اغنام ایدیلان اموال و اشیدان ، یا حکومت ووردیکی دولتون معاشدن و حکمدارک بول کیسہ دن واقع اولان احساسندن ، یا خود ینہ حکومتک رجال حکومت و علمای رسومہ تخصیص ایتدیکی آرہ لقدن کلن وارداتدن عبارتدی .

غیر مشروع اولہرق بعض کیسہ لر طرفدن مصادره و غضب صورتیلہ جمع وادخار ایدلش اولان برقم ثروتک دہ بونلرہ علاوہ سی حالندہ درت ، بش عصرلق ارباب یسار تاریخی ایضاح ایتش و بالنتیجہ بونلرک وقف وجودہ کتیرمش اولملرینک سببی کو سترمش اولورز . پادشاہک ، رجال حکومتک و بر مملکتک اداره و انتفاعی معین مقدار دہ عسکرلہ حربہ اشتراک مقابلندہ کندیلر ینہ مودوع و متروک اولان تیمار وزعات صاحب لرینک خزینہ ملتدن پارہ صرفیلہ وجودہ کتیرمش اولدقاری آثار و مبانی یی وقف نامی آلتندہ کندیلرینہ نسبت ایتکدہ برحق و اصابت کورولہ مز . بو کونکی تلقیہ و نوعلرینہ کورہ بونلری یا حکومتہ ویا بلدیہ عائد تلقی ایتک ضروریدر .

افراد ملت طرفدن وقف نامی آلتندہ آثار و مبانی وجودہ کتیرل سندن مصادره قورقوسنک ، و بعدالوفات اولادینک مالدن محرومیتی کی اندیشہ نک سائق اولدینی اوتہ دنبری قوتلہ ادعا ایدلکدہ ایسہ دہ بوداعیاہ تمامیلہ حق وریلہ مز . ہر حال دہ خیرک و آخرت اندیشہ سنک و عمومی بر تعبیرلہ شفقت و انسانیت حسلرینک بویادہ مهم برر عامل و سائق اولدینتی قبول ایتک دہ حق شناسلق ایجاب سندن در .

مع هذا بوکی خیر پرورلر بر طاشلہ اوچ قوش اورمق قیلندن اولہرق ہم خیر یا بقی ہم مالی مصادره دن

تعدیلبله افاضندن ویا صائیلهرق بدلدن فنی وعصری
بر مؤسسه قوردیرمق ؟

7 ؛ شهره تمیز وقابل شرب بر صو اسالهی موضوع
بحث اولدییی زمان شهر خارچنده وقته بولنش منبعلره
پالیش اولان صوتأسیاسته وضع بدایدیرک اونلری عصرک
وفتک ایجاباتی داترهنده اصلاح ایله قوللانوب یکیدن
منبعلر تحریسنه وتأسیسات پالسنه محل بر اقلعماق ؟

د ؛ شهرده هر هانکی رسبله بر قتلوق ویا معیشت
دارلنی حس ایدیلدیکی زمان دیگر مدنی مملکتلر کی
زدهده فقرای خلقه محناً صبیحا یک توزییی ایجاب
ایدیرسه اولجه بومقصد ایچون اسلافک وجوده کتیرمش
اولدییی عمارتلری قوللانهرق هم مؤسسنگ روحنی شاد
ایتمک همده ذاتاً یک ویرمک صورتیه عظیم بر مصرفی
درعهده ایتمش اولان شهرک یوکنی - بنا خصوصنده
اولسون - تحفیف ایتمک ؟

ه ؛ دنیا یک بوتون بویوک و کوچوک شهرلرنده اولدییی
کی استانبولهده بر شهر موزه سی و بر شهر کتبخانه سی
تأسیسی دوشونلدیکی صیراده عصرلرجه اول وجوده
کتیرلش و درونلری فائس آثار ایله بالاب طولنش اولان
کتبخانه لرله مؤسسات وقفهده کی آثار عتیقه ونفسه بی
طوبالایوب ، تصنیف ایدوب ضیاعدن قورناره درق شهر
خاقلک نظر استفاده سنه عرض ایتمک ؟

و ؛ خلقک احتیاجنی تطمین ایچون تووالل سالونلری
انشاسنه بوتون مدنی مملکتلر کی استانبولکده بالخاصه
اک کتشف ، اک تجارتکاه لرلرنده ضرورت حاصل اولدییی
حاله او جوارلرده بوایشه یارایه جق بر وینا بولمقده
مشکلات چکلیمکده ایکن اوقافک بوانه قدر کریه
وجیرکین بر منظره کوسترین برمرض منبعی اولان عمومی
خلالرینک او حالده دورمسی بلدیجیلک اعتباریه دهه اصلا
شایان تجویز اولهمیه جفتدن بلدییک بو مستکره برلری
عصری وهی بر مؤسسه حاله افراعه حق وصلاحیتی
اولق .

بلدییدن ایسته نیلن وبلدییکده یایق ایسته دیکی

شیتلرک بر قسیدر . حال بوک اوقافک موجودیتیه بو
نمی و آرزولر قابل اسعافیدر ؟

کرجه ینه آشاغیده تعداد وایضاح ایدیله جکی اوزره
بونلرک چوغی بوکون بلدییرک لهنه حل ایدلشدیر . فقط
بوتیجه یه اصل اولنجه یه قدر اوقافک بوزدهتیق بوزندن
بلدییرک جکمدی قالمشیدر ؟ شهرک اک معمور ، اک
قالابالق واک قیمتی لرلرنده حالا قبرستانلر ، خراب
جامعلر ، صوسز چشمه لر دورمیرمی ؟ 19 مایس 1327
تاریخنه کلنجه یه یقی بوباده بر قانون نشر ایدیلنجه یه
قدر بالذات اوقاف بیله تعیر قانونیسیله مستغنی غنا
قالان بر جامعلر ، بر مکتبک ویا بر مدرسه نک هله بر
تکیه نک ریسه باشقه برشی مثلاً عقار ویا ایرادیا پاییلورمی
ایدی ؟

1327 دن سوکرا خبری افندی نک عزم وهمتیه
بوکاده امکان بولمیشدی . فقط اوقافچیلنی عقارچیلنه
دوکلک مقصد تأسیسنه او یارمی ؟

ایضاحه حاجت یوقدرکه مدنی مملکتلرنده
معارف ابتدائیه بلدییرله مودوعدر . زدهده ایرکیج بویله
اوله جقدر . فقط شمدیک حکومت و حکومتک اداره
خصوصیه مؤسسه سی طرفدن بووظیفه ایفا اولمقدهدر .
بوتون وقف مکتبلر ، مدرسلر ، حتی برر مکتب اولان
تکیه لر اوقافک اداره سنده متروک ، مهمل ومعطلدورددییی
حاله حکومت ویا اداره خصوصیه نک وبالا خیره بلدییک
یکیدن عظیم مصرف اختیاریه مکتب یایمسی دوعریمیدر ؟
برکت ورسین که بوزوم واحتیاج نادور استبداد
ومطلقیتده حس ایدیلیرک ابتدا اوقاف مندرسه ومشروطیت
دورنده وقف مکتبلر ، جمهوریت اداره زماننده دهه العموم
مدرسلر ، وتکیه لر بوکون معارف ابتدائیه ایله مشغول
ووظیفه دار اولان اداره خصوصیه لرده ورایدیلیرک بوباده کی
غرابت ومشکلات اورندن قالدیرلشدیر .

اوقافک 1252 دن 1338 سنه سنه قدر کچن 67
سنه تک مدت ظرفنده اداره وذهیتنده برتبیل
کورولهمه مکدهدر . چونکه اوته دن ری مبانی ومؤسسات

- 5 — محكمە تفتيش نامى آلتىدە حق قضا: عدليه
- 6 — ايتامك پارهسى: اولا عدليه صوگرا املاك باقىسە
- 7 — اجارتىنى املاكدن وبركى طوبلانسى: ماليه
- 8 — ترامواى انشات وتاسياتى: بلديه
- 9 — يىكى جامع، رستم پاشا، بايزيد وقىصقلى دەكى صخى خلال: بلديه

10 — عوارض آتچەلىرى: بلديه

وبرلىش وبو كون اوقافك آلتە يالكىز جامعلارە نقود موقوفه ادارهسى وبر خىلى وقف عقار قالشدر . بونلردن نقود موقوفەك ايتامك پارهسى كى املاك باقىسە، جامعلارە قبرستانلارك جماعته عائدېتى حسيله بلديه دورى وبونلارك اداره وادامە معمورىتى ايجونده عقارات وقفهك بلديهلرە ترك ايدىلەجكى شەهسزدر .

بىلمك كە بوند باشقە طرز حل وارمىدر ؟
قبرستانلر ايجون بلديلردن باشقە بر مرجع اولەجنى يوزدە دكل بىكدە بر احوال ايله وارد دكلدر . حتى قبرستانلارك بلديهلرە تركى ايجون ايكى سە اول بر قانون لايىحەسى بىلە تەظىم ومجلسه تشكيلف اولغىش ايكن بالخاصه استانبول و آقرەدە قبرستان محللر سە اوقاف ويا حاكموتجە بعض رسمى دائرە، بر قاج ايراد وعقار ياپە بىلمك ايجون قانون تأخير اولغىش، فقط بلديهك حتى دە تاسلم اولەرق قبرستانلارك وسايتش بدلاريدن يوزدە اونوزىنك صخى وعصرى قبرستان انشا ايدلك اوزدە بلديهلرە وىرلىسىدە اوقاف موازنە قانونە بر مادە حالندە درج اولغىشدى . آقرەدەك دوت بر طرفى قبرستانلە محاط اولوب شەر اورالردە وضو توسع ايتىمكە اولديغدن آقرەدە سائىدق اراضى قيمتى آقرەدە نسبتلە دوشكون اولديغدن اوقاف بورادە ارزو استىدىكى نسبتدە وسايتش ياپامور .

مع مافىە كونك برندە قبرستانلارك قانونا بلديهلرە وبرىلەجكى وسايتش ياپىلدىقى تقد برده ايسە بدللك يوزدە اونوزىنك بلديهلرە تركنك قانونا عيجورى اولديغنى نظر دقتە

وقفهك تعرض وتجاوزدن مصون بر حالدە قالە بىلمسى ايجون وقفە دىنى بر ماهيت وىرلىش وشرط الواقف كنص الشارع : « شرط واقف نص شارع يعنى قرآن آتى كيدر » طرژندە برده دستور بولنەرق سە لرجه ساستدالە، نە خصوصيتە قلبە، نەدە نقل قبورە مساعده ايدلە مشدر . استانبول ايجندە آديم باشنە بر مزارلق، بر قاج مترولق بر ساحەدە بر جوق خراب چشمە وهر محلهدە بر، حتى ايكنشەر، اوچر كوچوك جامع بولغىسى هپ بو ذهنت وبودستورە تبعيتدن ايلرى كمشدر . بونلارك احتياجدن جوق فضلە اولوشلارى باقىلە مەرق هيسنك دە خراب ومتروك قاليشنە سببەت وير مشدر . مشروطيت دورندە بو طرز وذهنت خىرى اقدىنك عزملى وقوتلى اداره سىلە حد قصوايه واصل اولش ودها ايلرى كيدىلەرك اوقاف ادارهسى حكمت احداثە ومقصد تشكيلە خصوصيلە دىنى ماهيتە كليا مفايراولان باقىلەجىلە، تراموايخيلفە سىلە توسل وتشت ايتشدر .

جمهوريت اداره هر حقى صناعته دور وتسلیمە وهر ادارهيه وظیفه وحدودىنى ارانەدە كىكمدىكندن وقانون مدنى آنجق (تأسيس) نامى آلتەدە وقفە مساعده كوستر مكدە اولوب تأسيسى ايسە غايە سە كورە دول، ولايت، بلديه وكويدن هانكيسنە تعلق ايدىيورسە اونك تفتيشنە تابع طوبەرق ايرىجە (اوقاف) ناميلە بر اداره قبول ايتەمش اولديغدن اوقافك صلاحيتى سەدن سە يە تحيد اولنەرق ياقين زماندە بوس بوتون تاريخ تحيفلر سە انتقال ايدەجكى شەهسزدر . بو ملاحظەنى تايدد ايجون آز زمان ظرفندە بالخاصه جمهوريتك اعلانلندن رى اوقافك آلدن هانكى ايشارلك آلوب برلرە وىرلىش اولديغنى تدقيق ايدەجك اولورسەق :

- 1 — صولر، بندلر وچشمەلر: بلديه
- 2 — قبرستانلر: صائيلەرق بدللك يوزدە الليسنك بلديه
- 3 — كىتبخانەلر، موزەلر، مکتىبلر، مدرسلر، تىكلەر: معارفە
- 4 — عمارخانەلر، خستەخانەلر: عجيە ومعاونت اجتماعە وکالتە

آلان اوقاف اداره‌سی شایان دقت برچاره‌یه توسل ایتمشدر. مثلاً هرکس کوزی اوکنده و شیشخانه قارقولی قارشینده کی مزارلغ بر طرفه درت دیواردن عبارت برنا، ریاشقه برینه اخشاب برصالاش انشامتیاقی اقسامه‌ده برقاچ آغاچ غرس ایدوب بونلری اولا غازیو و قهوه اوله‌رق کیرایه و برمکده و صوکراده اوراسی غازیو و یا قهوه دردیه 19 مایس 1327 تاریخی قانونه استناداً طاپوسندی چیقارمقده در.

اوله قیمتی برلرده اوزون مدت صالاشدن قهوه بولندیر یله‌یه جفی طبیعی اولدیغندن کونک برنده بویزلر قبرستان دیه دکل قهوه و یا غازیو اوله‌رق صائیله‌جی و بالطبع بلدییه‌ده حصه ویرله‌جکدر.

بو حیللک اوکی آلتقی ایچون مجلسده دردست مذاکره اولان قانونک چیقمسی زمانی چوقدن کلش و یکمشددر دیه بیلیرز.

جامعلره کلنجه: دین ایله دنیا ایشلری آیرمیش و لایق اولدیغنی اعلان ایتش اولان بعض غرب دولتلرنده ازجمله قانون مدینسی عیناً آتش اولدیغنز اسویجرده تطبیق اولدیغنی کی تورکیه‌دهده جامعلر ایچون بلدییه‌دن باشقه طبیعی و محلی برمرجع وارمیدر؟

جامعلری یالکیز عبادت‌بری اوله‌وق نظر دفته آلتق دوغرو دکلددر. تورک حیات اجتماعیه‌سنده جامع؛ قهوه غازیو و امثالی عمومی محللر هنوز احداث و اعتیاد ایدلمش اولدیغی زمانلرده خلقک طوبلانوب کوروشمی و حکومتک او امر و مقرراتی تبلیغ ایتمی ایچون هر محله‌ده او محله خلقی ایچون وجوده کتیرلش برر اجتماع محلیدر. بوندن دولاییدر که یاقین زمانلره قدر اماملر او محله خلقک، اوراده کی جماعتک یالکیز دینی مقتدا بیی دکل عینی زمانده اداری و اجتماعی خصوصلردهده آمر وریشی ایدی. دین اجتماعی بر مؤسسه اولوب اسلامیت ایسه بوکی اجتماعلره خلقی ترغیب و تشویق ایچون معین و قتلرده عبادتی شرط قومیش اولدیغندن جامعلرک دیگر خدمتلرندن صرف نظر ایدیلهرک یالکیز دینی ماهیتی خاطرده قالمشددر. حال بوکه دین حسی مرور زمانله ضعفه اوغراقدن؛

خلق ایچون باشقه اجتماع محللری احداث ایدلکدن، اماملر محله تشکیلاتنک باشندن اوزاقلشدیرلقدن، حکومتک او امر و مقرراتی تبلیغ ایده‌جک عصری تشکیلات و ازجمله مطبوعات توسط اولندقدن صوکره جامعلر رغبتدن دوشمش برر اور و بچک یوواسی حالی ایشدر. بناءً علیه جامعلرک تصفیه‌سیله انحق یوزده اون ویا اون بشنک و بالطبع کارکیر، قبلی و محتشم اولانلرینک عبادت ایچون ترک و تخصیصیه متبایسنک باشقه مقصد و خدمتلرده قوللانیله جفی طبعیدر. نه کی حکومته‌جه اخیراً بو اصوله مراجعت ایدلمشددر.

مسأله بوصفیه انتقال ایدنجه شهرک اک بویوک آبدلرندن اولان مثلاً سلیمانیه‌ی خرابیدن قورتارمق شهره ترتباید بر وظیفه اولمازی؛ لایق اولدیغنی اعلان ایدن و اوقافی قالدیران ویا قالدیراجق اولان حکومت موازنه عمومی‌دن پاره افزایله هر هانکی برشهرک آبدسته صرفیات یایا بیلیری؟

طبعیدر که بوتون بویاشر و بو وظیفه‌لر بعد مابله‌یه‌جه ایفا اوله‌جکدر. فقط بونک ایچون یعنی کرک‌سجی و عصری قبرستان تأسیسی، و کرک آبدادن اولان جامعلرک ادامه معموریتی ایچون موجود قبرستانلره عقارت و قفیه‌نک‌ده بلدییه دور و ترکی ایجابات احوالنددر.

بو خصوصده بلدییه رقیب اوله‌جق بیکی بر مؤسسه‌نک خاطره کله‌جکی طبعیدر که اوده اداره خصوصیه‌لردر. اداره خصوصیه‌لر اوقافک اک بویوک میراثچیلری اولوب اولجه‌مکتبلری، مدرسه‌لری و تکیه‌لری آتش اولدقلرندن بونلر آلدقلری بنالری ناصل شهرک عرفان مؤسسه‌لری قوتلندیرمکده قوللانمشلر ایسه بلدییه‌لرده قبرستانلره عقارات و قفیه‌ی اوصورتله ینه شهرک خدمته تخصیص ایده‌جکلری شه‌سزدر. مع‌ما فیه اداره خصوصیه‌لرک عاقبتی‌ده اوقافدن فرقی اولیوب یاقین زمانده بو اداره‌لرده موقعلری بلدییه‌لره ترکه مجبور اوله‌جقلرندن اوقافک لغویله عقارات و قفیه‌نک اداره خصوصیه‌لره ترکی دخی بلدییه‌لرجه نظر خشنودی ایله قارشولنه‌جکدر.

عثمان نوری